

ale mají své sny, které chtějí realizovat," říká ředitel Smíchovské SPŠ a gymnázia. „Celý systém je třeba předělat tak, aby učitelé mohli do systému vstupovat a zase z něj vystupovat, aby mohli učit na částečný úvazek a přitom se věnovat jiné práci či své živnosti nebo podnikání. Což bude mít i významný efekt, že mohou do své práce přinášet zkušenosti z praxe, z reálného života, které současným učitelům většinou chybí. Učitelé žijí v bublině odtržené od reality, proto také často vyučují znalosti a dovednosti, které se nedají v reálném životě využít," tvrdí rozhodně.

Doplňování pedagogického minima je mnohdy velmi neatraktivní, neuplatnitelné v praxi, adepti se dozvídají nepotřebné informace a těm skutečně potřebným není věnován dostatečný prostor. Učitel nemá být chemik či historik, ale učitel chemie, učitel historie. Dobrý učitel se nepozná podle toho, že svým žákům či studentům někdy i nevybíravými způsoby „natluče" do hlavy encyklopedické znalosti, ale že v nich probudí zájem o svůj předmět.

„Pokud se mladí lidé zapojí do systému vzdělávání, mohou odhalit jeho nepochybné kouzlo a mohou třeba i na částečný úvazek v systému školství setrvat, vrátit se do něj později, či si dokonce dráhu učitele vybrat. Zároveň pochopí, jak obtížné je někoho něco naučit, pochopí náročnost učitelské profese a začnou mít sami větší úctu ke svým učitelům," pokazuje Radko Sáblik na další přidanou hodnotu projektu Studenti do škol.

Ač se to mnohým nemusí líbit, v oblasti IT již má formální vzdělávání minoritní podíl na vzdělanosti mladé generace. Je to dáno nepřiměřenou výukou, ale i nedostatečným počtem učitelů k pokrytí různých oblastí IT, či neexistencí učitelů, kteří by dokázali vyučovat takové oblasti, jako jsou virtuální a rozšířená realita, internet věcí, vývoj počítačových her, 3D tisk, robotika, kybernetická bezpečnost či umělá inteligence. Jak již bylo řečeno, je více než pravděpodobné, že se to ani v delším časovém horizontu nezmění, neboť i kdyby se začali tací odborníci vychovávat, budou k dispozici až za mnoho let. Podobný plán zatím tak jako tak na stole zatím není.

„Vrstevníkové učení je na naší škole dost rozšířené. Není výjimkou, že studenti připraví a vedou semináře pro své kolegy

z oblasti, kde jsou silní. Pokud je o jejich seminář zájem, dotyčný získává i odměnu za svou činnost v podobě dohody o provedení práce," vykládá Radko Sáblik. „Také u nás v roli učitelů působí téměř čtyřicet našich absolventů, tedy skoro polovinu mého pedagogického sboru tvoří učitelé ve věku 19 až 26 let," doplňuje další unikátní prvek na Smíchovské SPŠ a gymnázium.

Studenti i v rámci studentských či maturitních projektů (celoroční práce ve třetím, respektive čtvrtém ročníku) připravují workshopy pro žáky základních škol a ty s nimi poté realizují. Jde nejen o oblast IT, ale i projekty vznikající v rámci laboratoře fyziky. Projekt u vyučujících fyziky má hned celá skupina studentů, a tudíž se v jistý čas sami stávají vyučujícími.

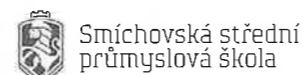
Studenti připravují semináře, kempy či letní školy pro své kolegy či žáky základních škol, nejoblíbenější jsou HackDays (kybernetická bezpečnost), TechDays (internet věcí) a Code-Days (programování, vývoj počítačových her).

Studenti chodí přednášet na základní školy na různá témata, jako je kybernetická bezpečnost, 3D tisk, programování. Na některých školách vedou kroužky, jsou lektoři v domech dětí a mládeže či v neziskových organizacích zabývajících se neformálním vzděláváním v oblasti IT. Zapojují se i do výuky učitelů z Česka i ze zahraničí, mnohdy dokážou svým elánem učitele tak „vybláznit", že ti zapomenou, že jsou vyhořelí, a „hrají" si s roboty, 3D tiskem, virtuální realitou.

„Myslím si, že v zapojení studentů a absolventů do chodu naší školy, do výuky na naší škole i na jiných můžeme být příkladem dobré praxe," říká rozhodně Radko Sáblik. „Byl bych rád, kdyby i na jiných středních školách dostali studenti větší prostor smysluplně využít svůj nesporný talent a dovednosti ve prospěch naší společnosti," zasní se.

Michael Kalista, učitel na SSPŠ a předseda České IT akademie

www.rizeniskoly.cz

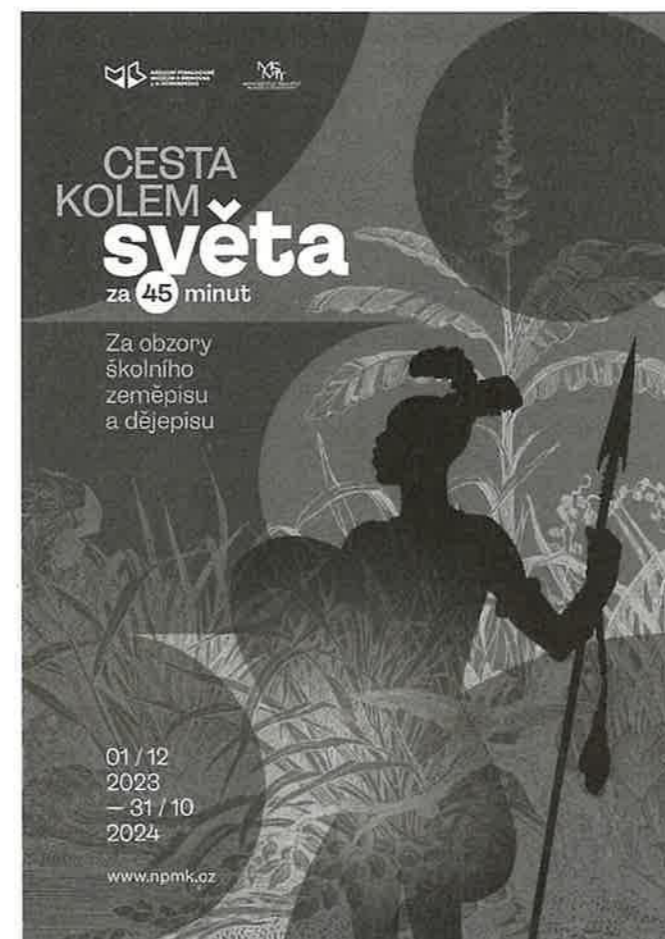
Kompletní nabídka odborných informací pro oblast školství

Cesta kolem světa za 45 minut

MICHAELA VÁVROVÁ

Od 1. prosince 2023 bude v prostorách Národního pedagogického muzea na Malé Straně otevřena výstava s názvem „Cesta kolem světa za 45 minut. Za obzory školního zeměpisu a dějepisu“.

Jak název napovídá, cílem výstavy je zmapovat historii výuky zeměpisu, a to v časovém rozmezí přibližně od poloviny 19. století do poloviny 20. století. Bohatá sbírka historických školních obrazů, map, glóbulů i dalších pomůcek umožnila kurátorům Národního pedagogického muzea vytvořit vizuálně působivou výstavu, která seznámí veřejnost nejen se základními pojmy a historickým vývojem předmětu jako takového, ale přinese především netradiční pohled na dynamicky se měnící svět, umožňující přirozené propojení výuky zeměpisu a dějepisu.

zeměpisu a učí se znát zemi, ve které žijí. Na výstavě se mohou například názorně přesvědčit, jak se měnily její hranice. Žáky druhého stupně základní školy a studenty středních škol vybízí toto téma k zamyšlení i nad složitějšími otázkami, jako je například měnící se politické uspořádání světa nebo pohled na daleké, dříve málo probádané země a s tím související dobové stereotypy či předsudky. Část expozice se věnuje i astronomii, dnes vyučované již jen okrajově.

Na následující dotazy odpovídá kurátorka výstavy Mgr. Michaela Vávrová.

?) Na co se může návštěvník během „45 minut“ těšit?

Myslím, že atraktivní bude rozhodně místnost s historickým kabinetem a vystavenými dobovými preparáty exotických zvířat, které máme půjčené ze stále využívaného kabinetu Gymnázia J. Pekaře v Mladé Boleslavi. Některé mají dokonce na sobě ještě zachovány štítky obchodu Václava Friče z druhé poloviny 19. století. Působivé bude jistě i interaktivní sklepení s vesmírnou oblohou, kterou vytvořili naši šikovní restaurátoři. Představeny budou nejstarší školní atlasy či glóby, z muzea v Roztokách máme zapůjčeno unikátní telurium firmy Felkl z konce 19. století. Z našich sbírek pochází velká plastická sádrová mapa Československa z 30. let 20. století. Zmínit musím i krásné školní obrazy představující kroje a kultury jednotlivých národů, a to v podobě, která byla aktuální ještě v první polovině 20. století. A abychom nežili pouze duchem dob minulých, rozhodli jsme se zařadit i jeden současný interaktivní výukový prvek, a sice pískoviště, na němž se dají s využitím dataprojektoru a speciálně vyvinutého programu modelovat hory, údolí i řeky.

?) Jak v rámci této výstavy propojujete zeměpis a dějepisu?

Jednoduše, je to dáno vystavenými exponáty, které reflektují podobu našeho známého světa v minulosti. Jedná se tedy o dvě vzájemně související složky: prostorovou a časovou. Nejlépe je to pochopitelně vidět na dobových mapách, ale historii je již také mnohdy i vizuální identita jednotlivých národů nebo podoba krajiny.

Široký rozsah a tematická různorodost předmětu nabízí možnost zařadit návštěvu výstavy v rámci výuky jak prvního, tak druhého stupně. Na prvním stupni se bude hodit do prvouky a vlastivědy, kde se žáci seznamují se základy

? Budou ve vaší výstavě akcentovány nějaké osobnosti?

V rámci našeho bádání jsme narazili na dvě osobnosti, které si rozhodně zaslouží naši pozornost, a proto jsme se jim v expozici věnovali poněkud podrobněji. Jedná se o Václava Friče a Josefa Kořenského. Václav Frič byl obchodník s přírodninami, kterému zasílali své úlovky naši nejznámější cestovatelé a on je následně upravoval (nejen) pro školní kabinet, kde je s trochou štěstí můžeme objevit dodnes. Josef Kořenský byl velmi oblíbeným učitelem na smíčovské dívčí škole, ale zároveň i dobrodruh, který vykonal cestu kolem světa, napsal o ní řadu

knih a přivezl množství zajímavých předmětů, z nichž některé díky zápůjčce z Muzea Mladoboleslava můžete vidět na výstavě.

? K výstavám vždy produkuje i vzdělávací programy pro žáky a studenty. Bude tomu tak i tentokrát?

Mohu potvrdit, že na vzdělávacích programech kolegyně z edukačního oddělení pilně pracují. Jisté je, že budou využívat interaktivní prvky v expozici, a rozhodně je lze doporučit jak pro základní, tak pro střední školy.

Michaela Vávrová, kurátorka výstavy, odborná pracovnice, výstavní projekty NPMK, správce Historické podsbírky

Filmaři ze ZŠ Englišova slaví úspěchy ve světě

ZŠ ENGLIŠOVA

Světového úspěchu dosáhli mladí filmaři ze ZŠ Englišova v Opavě. Dvacítka dětí filmové skupiny mediálního kroužku školní družiny vytvořila dokumentární film, který oslovil odborníky a diváky po celém světě.

Mediální kroužek při ZŠ Englišova v Opavě již funguje šestým rokem a během těchto let zaznamenal řadu úspěchů se školním časopisem a v posledních třech letech i ve filmovém světě.

Školní časopis *HOP* sbírá každoročně medailová ocenění v republikovém finále a dokumentární film Zapomenutá generace se prosadil na největších filmových festivalech u nás i ve světě. Na tuzemských filmových soutěžích získal čtyři ocenění, a sice na Pražském filmové kufru, Objektivu 2022, Náchodské Prima sezóně a v regionální soutěži Miluji Opavu. Následně film uspěl i na třech mezinárodních festivalech. V červnu obdrželi mladí filmaři ZŠ Englišova ocenění na A-filmteensfestu v Praze, na začátku září získali mezinárodní vavříny na filmovém festivalu v Melbourne v Austrálii a na konci října přišel úspěch největší: Na prestižním světovém festivalu Children's International Film Festival of Wales získali cenu za nejlepší dokumentární film a nejlepší scénář.

Festival představil filmy vytvořené mládeží a profesionály v oblasti animace, hraného filmu a dokumentu. Vyvrcholením

byl slavnostní galavečer ve městě Tredegar v Bedwellty House s udílením cen Red Carpet nejlepším filmům. Festival má ve světě zvučné jméno a do letošního ročníku se přihlásilo přes pět tisíc snímků z Evropy, Asie, Austrálie a Ameriky. Do užšího finále bylo vybráno sedmdesát snímků, které se promítaly tři festivalové dny v několika projekčních sálech. „V letošním ročníku bylo pro naše porotce nesmírně těžké, aby rozhodli o konečných vítězích, takže vězte, že je zvolili s neuvěřitelně těsným rozdílem. Slavnostní udílení cen bylo opět vyprodané a filmaři cestovali z celého světa, aby se ho zúčastnili,“ uvedl ředitel festivalu Kevin Phillips.

Základní školu Englišova na festivalu zastupovali pod vedením mediálního lektora Drahomíra Streita Ondřej Mik, Robert Gilík, Lukáš Vaida a Michal Matula. „Dokument Zapomenutá generace zachycuje očima dětí tři školní roky, které byly ovlivněny pandemií covidu-19. Na filmu se podílelo devatenáct dětí ve věku deseti let a samotné natáčení se zpracováním trvalo rok. Bylo úžasné sledovat, jak tyto mladé kluky a holky filmování bavilo, neustále se snažili něco vylepšovat,